

Tisková zpráva

Důvěra stranickým představitelům – prosinec 2018

- ⊙ Mezi představiteli parlamentních stran v prosinci 2018 občané nejčastěji vyjadřovali důvěru Andreji Babišovi (38 %), nejvyšší podíly nedůvěry se objevily v případě Tomia Okamury (65 %) a Pavla Bělobrádka (60 %).
- ⊙ V porovnání s listopadem 2018 mírně poklesla důvěra a vzrostl podíl nedůvěry u Tomia Okamury (shodně o 5 procentních bodů), naopak zvýšení podílu důvěry se objevilo v případě Jana Hamáčka (o 5 procentních bodů) a snížení podílu nedůvěřujících u Jaroslava Faltýnka (o 5 procentních bodů).
- ⊙ Silně medializované události posledního měsíce spojené s údajným únosem Andreje Babiše mladšího se do důvěry stranickým představitelům významně nepromítly.

Zpracoval:

Jan Červenka

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 586

- ⊙ CVVM Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i., v prosincovém šetření zjišťovalo, zda dotázaní důvěřují vybraným politikům (viz tabulky 1 a 2).¹ Předložený seznam obsahoval jména 18 čelných představitelů stran zastoupených v Poslanecké sněmovně PČR. Do výzkumu byli zařazeni politici s formálně nejvyššími stranickými funkcemi, tj. všichni předsedové stran a první místopředsedové.²

Jak ukazují výsledky v tabulce 1, u všech zkoumaných představitelů nedůvěra více či méně výrazně, avšak vždy statisticky významně převážila nad podílem vyjadřované důvěry. Mezi zkoumanými představiteli politických stran se relativně nejvyšší důvěře těší předseda hnutí ANO a současný premiér Andrej Babiš, jemuž důvěru v šetření vyjádřilo 38 % dotázaných při zřetelně nadpolovičním podílu nedůvěry (55 %). Na druhém místě z hlediska výše podílu důvěry se umístil předseda Pirátů Ivan Bartoš, jemuž důvěřuje necelá třetina (32 %) občanů a polovina (50 %) mu naopak spíše nedůvěřuje. Těsně za ním z hlediska podílu důvěry se umístili předseda ČSSD a zároveň ministr vnitra Jan Hamáček, kterému důvěřuje 27 % občanů a 49 % nedůvěřuje, a první místopředseda hnutí ANO Jaroslav Faltýnek, jemuž důvěřuje 26 % a nedůvěřuje 48 % občanů. Také předsedovi hnutí SPD Tomiu Okamurovi důvěřuje 26 % občanů, ovšem podíl nedůvěřujících v jeho případě je výrazně vyšší, dosahující úrovně bezmála dvou třetin (65 %).

V těsném závěsu na šestém až desátém místě figuruje pětice politiků s navzájem statisticky podobnými podíly důvěry ve výši od necelé jedné čtvrtiny do jedné pětiny ve složení předseda KSČM Vojtěch Filip (24 % důvěřuje, 58 % nedůvěřuje), předseda ODS Petr Fiala (22 % : 52 %), předseda KDU-ČSL Pavel Bělobrádek (22 % : 60 %), místopředseda KDU-ČSL Marian Jurečka (20 % : 47 %) a předseda TOP 09 Jiří Pospíšil (20 % : 49 %). S menším odstupem za touto skupinou a s podílem důvěry zřetelně pod hranicí jedné pětiny se zařadil předseda hnutí STAN Petr Gazdík (16 % : 51 %).

U zbylých sedmi zkoumaných představitelů parlamentních stran se pak důvěra pohybovala již pouze okolo hranice jedné desetiny. Mezi nimi jsou první místopředseda hnutí STAN Vít Rakušan (13 % : 30 %), první místopředseda hnutí SPD Radim Fiala (13 % důvěřuje : 46 % nedůvěřuje), první místopředsedkyně TOP 09 Markéta Pekarová Adamová (12 % : 31 %), první místopředsedkyně ODS Alexandra Udženija (11 % : 41 %), místopředseda ČSSD Roman Onderka (10 % : 39 %), první místopředsedkyně Pirátů Olga Richterová (9 % : 23 %) a první místopředseda KSČM Petr Šimůnek (7 % : 25 %). V této skupině se vyskytují vesměs představitelé politických stran, které veřejnost z velké části buď vůbec nezná, nebo je neumí posoudit, v případě dvou posledně jmenovaných podíly těch, kdo je neznají, tvoří nadpoloviční většinu.

¹ Otázka: „Přečtu Vám jména některých politiků. U každého mi, prosím, řekněte, zda mu důvěřujete nebo nedůvěřujete, či neumíte posoudit. Případně zda tohoto politika neznáte.“

² V případě ČSSD, jejíž statutární místopředseda Jiří Zimola na svou funkci 7. listopadu 2018 rezignoval, byl do seznamu doplněn místopředseda ČSSD Roman Onderka, který byl Zimolovým protikandidátem na danou pozici ve straně a který po jeho odstoupení začal prozatímně vykonávat úkoly spojené s danou funkcí.

Pokud jde o to, kterým politikům lidé nejvíce nedůvěřují, v čele v tomto ohledu stojí s 65 % nedůvěřujících Tomio Okamura, za nímž s nevelkými odstupy a podíly nedůvěry převyšujícími úroveň jedné poloviny následují Pavel Bělobrádek (60 %), Vojtěch Filip (58 %), Andrej Babiš (55 %), Petr Fiala (52 %) a Petr Gazdík (51 %). Rovná polovina nedůvěřuje Ivanu Bartošovi, těsně pod 50 % se pohybují podíly nedůvěry u Jiřího Pospíšila, Jana Hamáčka (oba shodně 49 %), Jaroslava Faltýnka (48 %), Mariana Jurečky (47 %) a Radima Fialy (46 %). Za nimi pak s malým odstupem a s podílem nedůvěry okolo dvou pětín následují Alexandra Udženija (41 %) a Roman Onderka (39 %). Přibližně tři desetiny nedůvěřují Markétě Pekarové Adamové (31 %) a Vítu Rakušanovi (30 %), čtvrtina nedůvěřuje Petru Šimůnkovi (25 %) a necelá čtvrtina nedůvěřuje Olze Richterové (23 %).

Tabulka 1: Vyjádření důvěry či nedůvěry politikům – srovnání (v %)

	Důvěra +/- proti poslednímu šetření*	Nedůvěra +/- proti poslednímu šetření*	Nezná	Neví	Index 12/18 ** Důvěra/nedůvěra
Babiš	38	55	1	6	-17
Bartoš	32	50	10	8	-18
Hamáček	27 (+5)	49	14	10	-22
Faltýnek	26	48 (-5)	14	12	-22
Okamura	26 (-5)	65 (+5)	2	7	-39
Filip	24	58	10	8	-34
Fiala P.	22	52	17	9	-30
Bělobrádek	22	60	9	9	-38
Jurečka	20	47	20	13	-27
Pospíšil	20	49	20	11	-29
Gazdík	16	51	21	12	-35
Rakušan	13	30	45	12	-17
Fiala R.	13	46	30	11	-33
Pekarová Adamová	12	31	45	12	-19
Udženija	11	41	37	11	-30
Onderka	10	39	38	13	-29
Richterová	9	23	57	11	-14
Šimůnek	7	25	56	12	-18

*Uvádíme pouze statisticky významné rozdíly ve srovnání s posledním šetřením důvěry u příslušného politika, tj. více než +/- 3 %.

** Rozdíl kladných a záporných odpovědí v aktuálním šetření.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 1. – 13. 12. 2018, 1078 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

V porovnání s předchozím výzkumem z listopadu 2018 bylo zaznamenáno jen velmi málo změn navzdory poměrně silným politickým turbulencím na vnitropolitické scéně v souvislosti s medializací kauzy údajného únosu Andreje Babiše mladšího a s tím spojeného pokusu opozice o vyslovení nedůvěry vládě. Jedinými posuny, jež překročily rámec možné výběrové chyby, byly pokles důvěry a nárůst nedůvěry shodně o 5 procentních bodů v případě Tomia Okamury a naopak nárůst důvěry v případě Jana Hamáčka o 5 procentních bodů a pokles podílu nedůvěřujících u Jaroslava Faltýnka rovněž o 5 procentních bodů. Vývoj důvěry a nedůvěry stranickým představitelům v čase od roku 2015 nabízejí tabulky 2a a 2b.

Tabulka 2a: Důvěra stranickým představitelům (v %)

	2015					2016					2017				2018				
	01	04	05	09	10	01	03	06	09	10	02	04	09	01	02	05	09	11	12
Babiš	59	54	55	53	50	51	47	42	46	49	46	43	37	37	42	35	40	40	38
Bartoš	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	30	x	28	x	33	32
Hamáček	17	16	18	19	18	18	18	17	21	16	18	18	19	x	x	24	25	22	27
Faltýnek	x	15	x	18	x	x	17	x	17	16	21	17	22	23	25	25	25	23	26
Okamura	34	24	24	30	28	29	33	31	29	x	35	x	39	33	x	28	x	31	26
Filip	22	18	21	22	21	21	22	22	22	x	20	x	22	24	x	26	x	23	24
P. Fiala	12	14	13	15	14	14	13	16	14	x	18	x	16	22	x	20	x	23	22
Bělobrádek	34	31	35	31	31	29	27	23	27	29	29	29	23	23	x	22	x	23	22
Jurečka	22	20	27	24	24	24	23	24	24	22	26	24	24	22	x	19	x	19	20
Pospíšil	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	20	x	19	x	22	20
Gazdík	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	17	17	x	18	x	18	16
Rakušan	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	6	x	9	x	12	13
R. Fiala	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	9	17	13	17	13	13
Pekarová Adamová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	8	x	12	x	12	12
Udženija	x	x	x	x	x	x	4	x	3	x	5	x	4	8	x	9	x	12	11
Onderka	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
Richterová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	5	x	9	9
Šimůnek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	6	x	5	x	8	7

Poznámka: Řazení politiků je sestupné podle procent vyjádřené důvěry v posledním sledování, tj. v prosinci 2018. Dopočet do 100 % představují odpovědi „nedůvěřuje“, „neví“ nebo „nezná“. Změny do +/- 3 % nejsou statisticky průkazné.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Tabulka 2b: Nedůvěra stranickým představitelům (v %)

	2015					2016					2017				2018				
	01	04	05	09	10	01	03	06	09	10	02	04	09	01	02	05	09	11	12
Okamura	56	64	66	57	60	59	53	56	59	x	53	x	49	58	x	62	x	60	65
Bělobrádek	41	42	42	43	46	47	47	52	49	46	47	49	54	55	x	59	x	60	60
Filip	56	59	57	52	52	56	48	51	49	x	52	x	48	52	x	53	x	58	58
Babiš	33	39	40	40	45	42	46	51	46	43	48	49	56	56	50	58	53	55	55
P. Fiala	40	39	46	44	46	51	47	48	49	x	44	x	49	48	x	48	x	51	52
Gazdík	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	39	44	x	47	x	50	51
Bartoš	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	42	x	45	x	49	50
Pospíšil	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	37	x	41	x	49	49
Hamáček	18	23	22	23	27	24	26	28	22	25	30	31	32	x	x	47	44	51	49
Faltýnek	x	29	x	29	x	x	28	x	31	26	33	35	44	49	44	49	46	53	48
Jurečka	27	27	30	27	31	30	29	31	31	33	35	34	37	38	x	44	x	47	47
R. Fiala	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	35	36	37	44	44	46
Udženija	x	x	x	x	x	x	17	x	19	x	20	x	29	29	x	35	x	40	41
Onderka	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	39
Pekarová Adamová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	24	x	28	x	34	31
Rakušan	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	19	x	23	x	29	30
Šimůnek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	16	x	18	x	24	25
Richterová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	16	x	21	23

Poznámka: Řazení politiků je sestupné podle procent vyjádřené nedůvěry v posledním sledování, tj. v prosinci 2018. Dopočet do 100 % představují odpovědi „důvěřuje“, „neví“ nebo „nezná“. Změny do +/- 3 % nejsou statisticky průkazné.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v18-12</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>1. - 13. 12. 2018</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1078</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>225</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PI.2s</i>
<i>Kód tiskové zprávy:</i>	<i>pi181220</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>20. prosince 2018</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Jan Červenka</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. |